

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Conferența electorală.

Sibiu, 1 Aprilie n.

Pe Marți, 5 Aprilie nou, e convocată la Sibiu conferența electorală a reprezentanților alegătorilor români din statul ungar. După informațiile pe cari le avem, guvernul și organele sale subalterne nu au pus și nu vor pune pedecă tinerii acestei conferențe, și astfel ea va avea loc negreșit, în ziua următoare, aici în Sibiu. Prin ținerea ei se desleagă toate lanțurile și sforicelele, cari au ținut legat partidul național român, cu începere dela anul 1893, când s'a ținut ultima conferență națională română, cu reprezentanți trimiși din toate cercurile electorale locuite de Români, până în zilele de astăzi, și au împedat ori ce mișcare a partidului, făcută în cadrele organizării sale întâmplătoare la anul 1881, când s'a croit și programul nostru național român.

E o ciudată coincidență, că între membrii actualului guvern se află și dl *Hieronymi*, care la anul 1894 a dizolvat partidul național român, prin cunoscuta ordonanță ministerială, și tot prin ordonanță ministerială a decretat, ca ministru de interne al țării, de transgresiune orice manifestare a cetățenilor de naționalitate română, făcută în calitate de membri ai partidului național român.

Și e coincidență ciudată, că avem secretar de stat pe lângă ministrul-prezident pe dnul *Jeszenszky*, care la anul 1896 a făcut, sub guvernul lui *Bánffy*, teoria neadmisibilității organizațiilor politice după naționalități, fiindcă legea de naționalități nu cunoaște decât o singură națiune politică în țară, pe cea maghiară.

Și astăzi, teoria dlui *Jeszenszky*, — care, cum știm, e și teoria conțelului *Tisza István*, — e dată de mal,

iar ordonanțele dlui *Hieronymi* sunt trecute la arhiv, ca acte — istorice!

E bine așa. E bine, că oamenii au venit la o convingere mai bună, și înțeleg, că un popor întreg nu poate fi ținut pe loc în mișcările și manifestările sale, pentru că mișcarea e condiție de viață, la popoare tot așa ca și la singuratici. E bine, că avem acum un guvern, care înțelege, că nu e consult să astupi isoarele, ci să le lăși să-și facă scurgerea în voia lor, pentru că atunci pot să fie mai puțin primejdioase. Dar și mai bine e, — și faptul acesta voim să-l scoatem în-deosebi la iveală, — că cei ce au convocat conferența electorală pe Marți la Sibiu au căutat să se apropie întâi de guvern și să-l lumineze, că prin ținerea conferenței nu se intenționează a se face nimica ce ar sta în contradicție cu legile și cu interesele statului, pentru că partidul național român stă pe baze cu totul legale, și mișcările sale, făcute la lumina zilei, să învârtesc numai pe teren legal.

Credem deci, că nu greșim când afirmăm, că în mare parte împrejurării, că fruntașii noștri s'au apropiat de guvern avem să atribuim faptul, că am ajuns iarăși la organizația de partid pe care o perdusem înainte cu 16 ani, și pentru redobândirea căreia s'a purtat atât de grea luptă din partea celor ce astăzi în mare parte nu mai sunt între noi. Și suntem de părerea, că dacă fruntașii noștri s'ar apropia tot mai bine de actualul guvern, condus, cum vedem, de oarecare bunăvoință față de noi, ar putea să scrie la activul lor și în alte chestii succese tot atât de frumoase, ca cel despre care vorbim acum.

Ne bucurăm de acest succes, — care am putea să spunem că e singurul succes real pe care-l avem în politica națională română, — și dorim, ca conferența electorală de

Marți să fie, atât în formațiunea ei, cât și cu privire la hotărârile ce le va lua, dar mai ales cu privire la ordinea esemplară și la demnitatea cu care va fi ținută, o vrednică urmasă a ultimei conferențe naționale, ținută la 1893, despre care cu laudă și admirație scriau și ziarele contrare politice noastre, ziarele mari maghiare din capitala țării.

Asupra atitudinii pe care o va avea de urmat partidul la alegerile ce ne stau în prag, credem că conferența nu va avea mult de chibzuit. Ea e croită deja. Nu mai poate să fie alta, decât *participarea la alegeri* și scoaterea din urnă a candidaților partidului, unde numai să poate, în cercurile locuite de Români. Remâne numai, ca conferența să *nomineze* candidații pentru toate cercurile în cari partidul se crede destul de tare, ca să poată lua lupta electorală cu sorți de izbândă, și cu privire la nominarea candidaților am avea să adresăm puține cuvinte conferenței electorale de Marți. Am dori, anume, ca la alegerea candidaților conferența să fie cât se poate de scrupuloasă. Dintre cei buni ai noștri să candideze *pe cei mai buni*, pentru că adevărat, floarea inteligenței noastre să ne reprezinte în dietă. Noi nu avem nici o trebuință în dietă de umplătură, ci numai de conducători, de generali isteți, cari să fie în stare se înțeleagă totdeauna situația creată de momentul dat, și să se știe și acomoda acestei situații. E irelevant apoi, câți sunt acești generali: 20, 15, 10 ori 5, numai să fie oameni la locul lor.

În speranța, că așa se va întâmpla, salutăm deci cu bucurie conferența electorală convocată pe Marți aici în Sibiu, și îi dorim succes desăvârșit. Fie bineveniți în mijlocul nostru, cei ce vin în numele poporului român!

Maghiarii și naționalitățile.

În adunarea generală din estan a societății ungurești pentru popularizarea științelor a vorbit dl secretar de stat în ministerul de culte și instrucțiune publică *Molnár Victor* despre mijloacele prin cari naționalitățile nemaghiare ar putea să fie atrase spre națiunea maghiară. A spus următoarele:

„Statul are dreptul de a-și absorbi naționalitățile în cursul unui proces natural. Naționalitățile încă vădese la rândul lor în mod firesc tendința de a se valida și politicește, ca individualități neatașate. Antagonismul acesta naște apoi la rândul său germenii zizaniilor și ciocnirilor interminabile. Dar nu poate fi nici în interesul statului și nici în interesul naționalităților — cari de altfel ar putea să recunoască și ele, că aspirațiile lor la o neatașare politică, vor rămâne vecinic iluzii deșarte, chiar și din cauza așezării lor geografice și etnografice, — ca acest germen să ia proporții enorme, să pătrundă în trupul națiunii și să-l infecteze. Antagonismul trebuie deci să înceteze. Dar cum? Numai cu ajutorul culturii. Să considerăm chestiunea naționalităților ca o chestiune de ordin cultural. Dezvoltarea propriei lor culturi s'o lăsam absolut în grija lor a naționalităților.

Ele vor tinde în chip firesc spre o cultură europeană și noi vom fi în mod tot atât de firesc mijlocitorii acestei culturi pe seama lor. Statul să se mărginească a face cu puțință fiodruia învățarea limbii ungurești și a supraveghia, ca în școlaele naționalităților să nu se propage spiritul antipatriotic. Ordonanțele provocatoare și, în rezultatul lor final lipsite de orice efect, nu vor putea feri supremația statului.

De altă parte va trebui să facem cultura noastră din ce în ce mai puternică, mai adâncă, mai generală și mai atractivă. În țara aceasta garda cea mai sigură și cea mai credincioasă a superiorității noastre n'a fost nici până în prezent administrația centrală, care vădește adese, în ordonanțele, regulamentele și dispozițiile sale, inconsecvență, superficialitate și neorientare, ci precumpănirea noastră culturală, literatura noastră mult superioară literaturii naționalităților, actele noastre înfloritoare, școlaele noastre escelente și puternica noastră presă! Și aici ea și în lumea fizică, se validează legea atracțiunii maseilor: cultura ungurească, care e mai puternică, mai extensivă, mai generală, va face din cultura inferioară și subordonată a naționalităților un satelit al ei.”

FOIȘOARĂ.

Ziaristica bisericească la Români

de Onisifor Ghibu.

(Urmare).

Acelaș an, deosebit de rodnic în reviste efemere, ne dă o nouă revistă și în București cu numele *Credința*,¹ și una în Blaj cu numele *Foaia administrativă a arhidiecesei Blaj*. Aceasta era un monitor oficial sec. Il redacta Dr. Ioan Bob. „A apărut câțva timp (?), dar apoi peste puțin timp din cauza morții redactorului a încetat.”²

Ceva cât de cât mai statornic aduce abia anul următor, 1868 care face să apară o nouă revistă bisericească în Pesta, redactată de Iustin Popfii. Noua revistă se chema *Amvonul*³ foaia bisericească pentru elaborate din sfera elocinției sacre și era redactată de un unit învățat, orator bun și productiv. Partea esențială a lucrărilor publicate în această foaie consistă în predici, al căror cusur era mai totdeauna aproape numai limba. Ele erau compuse după toate regulile omiletice și cu o profundă cunoaștere a materialului predicatoric romano-catolic, din care se adăpa neîntrerupt. Afară de predici se dedea și o cronică bise-

ricească bine îngrijită. În curând revista își mută sediul în Oradea-mare (1880), unde s'a stabilit redactorul ei, ocupând o funcție în Consistorul de acolo. În timpul apariției *Amvonului* se ridică la valoare de dogmă infalibilitatea papei (18 Iulie 1870) pe care biserica unită, ca una care face parte din supușii Papei, o primește și ea, ceea ce se spune și dela înălțimea „*Amvonului*.”

Acelaș an, 1868, aduce și în Iași o nouă foaie: *Foaia oficială bisericească a sfintei mitropolii Moldovei*,¹ care se ocupă în mod foarte conștiincios de publicarea actelor oficiale ale mitropoliei, circulare, concursuri, anunțuri etc. Din când în când dedea și câte un tratat — neoficial — de morală, pastorală etc. Astfel aici s'a publicat mai întâi *Expunerea doctrinei bisericești ortodoxe* alui „Geté” (W. Guetté). În genere însă ea privește mai mult interesele Moldovei și e de un caracter prea local și prea puțin important decât să putem spune mai multe despre ea.

Anul 1869 ne rezervă o surprindere: În Basarabia, la Chișinău apare o foaie bisericească slavo-română intitulată: *Diariul bisericescu* (Chisinevski Eparhialnita Vedemosti) menită — poate — a apăra interesele „comune” ale Românilor și Rușilor sub raportul bisericesc.² Mi a fost cu neputință a afla vre-o colecție din acest ziar.

Trei reviste bisericești apărute în Arad.

În dezvoltarea literaturii bisericești mai nouă, sub raportul publicațiilor periodice, Aradul a jucat pentru noi

¹ Până la 1871.

² N'am aflat pomenire despre ea decât din catalogul revistelor cuprins în „Analele Academiei române.”

un rol cu mult mai însemnat decât celelalte două centre bisericești ortodoxe-române din țările de sub coroana ungară, Sibiu și Caransebeșul, cari ambele împreună n'au făcut atâta cât a făcut Aradul singur. În timp ce în Sibiu apare dela 1853 încoace „Telegraful Român”, care n'a dat mai nici odată vre-o atenție mai mare literaturii bisericești, ci s'a ocupat de treburile politice, bisericești și școlare mai mult din punct de vedere militant, și în timp ce în Caransebeș *Foaia diecezană*, apărută la 1886, n'a putut face mai nimic pe terenul literaturii bisericești, în Arad începând dela anul 1869 și până azi au apărut trei reviste bisericești, de sigur destul de multămitoare pentru timpul în cari au apărut și pentru multele nevoi pentru vindecarea căroră s'au scos.

Cea dintâi revistă *Speranța*, un rod al entuziasmului tinerilor teologi ai seminarului din Arad, era pentru timpul acela „unica și prima foaie literară-bisericească a Românilor ortodoxi din Ungaria și Ardeal”, dupăcum nu uită a spune „Invitarea de prenumărațiune”. Ea își începea la 1869 viața prin aceste cuvinte frumoase: „Progres! Cultură morală religioasă și ridicarea clerului la poziția și demnitatea ce i compete în organismul bisericii noastre naționale. Iată stindardul sub care ne angajăm la luptă... Dela această luptă nu ne vom retrage, ci o vom continua cu orice preț”. Nr. 1, 1869). Trei ani încheiați a luptat „*Speranța*” în speranța de a lăți lumina acolo unde era în întunec de veacuri, printre preoțimea, a cărei întreagă viață trebuia reformată în conglăsurire cu înaintările făcute pe toate terenurile de alte instituții și corporații culturale.

¹ Idem.

² „Unirea” din Blaj a. 1891 pg. 303, articolul lui Dr. Felician Brănu. — Foaia aceasta nu e amintită nici în bibliografia lui Iareu, nici în catalogul lui V. Gr. Pop din Analele Academiei române.

³ Anul I. e 1868, anul II. 1871 și tot anul II. și 1881, când dispăre.

Păresimile.

În 3 păresimi am petrecut în America. Și eram adânc mișcat de viața religioasă a tuturor bisericilor creștine, pe cari le-am întâlnit acolo. Multimea sectelor englezești, bisericile protestante, întocmai ca cele ierarhice: anglicane și catolice, arătau că trăiesc într-o neobișnuită atmosferă de viață. Gazete anunțau pe pagini întregi ordinea rugăciunilor bisericești și subiectele meditațiilor religioase ale celebrilor predicatori. În școlile bisericești preoții catiheti pregătesc pentru confirmație. Publicul mare aleargă la biserici, căci în această vreme cei mai renumiți oratori bisericești cutrieră țările ca vestitori ai primăverii sufletești. Un mare predicator, pe care l-am ascultat vorbea într-o biserică de bogătanii despre: *ateismul indiferentismului*. Și cele mai variate probleme actuale în viața bisericească răsună de pe amvon cu entuziasm și îndrăzneală. Și se sfarmă cele mai întărite incuetoare ale sufletelor. Nicăiri în zilele de acum nu atârână înflorirea bisericilor dela devotamentul personal al preoților, ca în America, unde statul nu le are de grijă. Nicăiri nu e o viață religioasă atât de avântată ca acolo, unde preoții au depus munca cea mai intensă și mai chibzuită, pentru ca religia să nu fie socotită ca materie a sentimentului, a exercițiilor spirituale ori a instrucției, ci să o cunoască cetățenii ei ca partea cea mai importantă în ființa societății și a statului.

„Predică cuvântul!” acest aviz apostolesc mi se pare că nicăiri nu e ascultat ca acolo, dobândind convingerea că Dumnezeu fiind recunoscut ca o putere vie și îmbrăcând toate relațiile omenești vorbește în toate vremurile și către toate națiunile. Nu e lucru neobișnuit acolo ca să se adreseze creștinul către preotul său cu o întrebare ca aceasta: „Doresc să-mi spui ceva despre Dumnezeu”, la care întrebare episcopul Phillip Brooks, anglican a răspuns așa: „Îngăduie-mi să-ți spun cum mi se pare mie că ajungem la cunoștință despre Tatăl nostru din cer. Asta vine din puterea de a iubi, care sălășluiește în inimile noastre. Iubirea e fântâna din care toate curg. Tot cece n'are puterea de iubire, trebuie să ducă o viață foarte sacă și uscată... Și așa Dumnezeu fiind cel mai mare și cel mai bun între toate ființele, e vrednic de cea mai înaltă și mai aleasă dragoste. Toată dragostea, câtă sălășluiește în inimile noastre po-

goară dela Dumnezeu, precum vine dela soare toată lumina din floare. Și cu cât suntem capabili de mai largă și adâncă iubire, cu atât suntem mai aproape de Dumnezeu, ba mai mult, cu atât trăim mai plăcut în Dumnezeu și în iubirea lui și Dumnezeu în noi și în dragostea ce se revărsă din noi”.

Dar nu numai față de persoane private acei preoți sunt revelatori ai tainelor religioase, ci mai cu samă înaintea ascultătorilor, la slujba bisericească. Grăește Henry Ward Beecher (cetește: Bicer): „Vă mărturisesc, că nici la studiu, când ființa mea e contopită încât îmi uit de mine; nici pe stradă, unde trecătorii îmi sugerează cele mai felurite și puternice inspirațiuni, simțindu-mi sufletul înălțat; nici în orice societate, în care prietini îmi sunt cei mai plăcuți și mai scumpi — nimic din împrejurările vieții nu mă impresionează mai plăcut și nu simțesc fericire mai mare ca atunci, când sunt sănătos și ure amvonul bisericii ca să mă rog pentru cei ce stau înaintea mea. De sute de ori când mă rugam în fața oamenilor, n'am putut împedeca țigăria și năvala lacrimilor din ochi. Simțiam cum se porneau dela ei spre sufletul meu atâtea dureri tănuite și îndoeli, atâtea primejdii și supărări apăsătoare ca plumbul, atâtea întâmplări din lumea veșnică a ispitelor sufletești — cari toate cereau sălaş în mine și popas. Și-mi părea că deschizându-mi gura oaspeții sufletului meu ar perde nădejdea de a fi mângăiați. Așa înzestrat mă apropiu de Dumnezeu în numele poporului meu. Cu simțăminte pe care e greu a le spune în cuvintele graiului omenească. Îndrăzneala mea e pentru a inspira gândurile și simțămintele poporului, și când merg înaintea lui Dumnezeu, nu am o clipă mai sfântă de a vedea pe Isus încununat cu mărirea ca atunci. Se prăbușește atunci distanța spre cer. Și acolo îmi pot vedea pe mama iubită, și-mi întâlnesc copilașii dragi și merg braț la braț cu prietini ce i-am avut și mi-au fost părtași ai vieții și muncii mele. Și uitând de trup trăiesc în duh, simțind ca și cum Dumnezeu m'ar îngădui să întind mâna în Pomul vieții, ca să iau câteva fructe să le dau poporului meu ca să se însănătoșeze”. (Henry Ward Beecher: Lectures on Preaching 11 46—47).

La biserica acestuia 12 mii de persoane aveau scaune și-l ascultau. Il numește lumea: *profetul libertății*, spre deosebire de celalalt,

care e: *profetul iubirii*. Deși au dispărut din viață, ei trăiesc în sufletele enormei mulțimi americane, care ori cât de mult prețuiește vremea, părăsește lucrul cu deosebire acum în păresimi și aleargă la biserică aproape în fiecare zi, ba chiar de câte 2 și 3 ori pe zi.

Cât de departe stăm noi față de astfel de suflete bogate și înalte ba chiar de sufletele celebrităților bisericii noastre, cari au alcătuit renumitele imnuri și canoane cuprinse în Triod! Preoții noștri să le studieze, să intre în simțămintele acelor alcătuitori de poezii religioase, ca să poată trezi în sufletele bătute de năcazuri, de îndoeli și suferințe ale poporului credincios ne-strămutata nădejde, necurmata iubire și nestânsa credință, că Dumnezeu trăiește, ne vindecă și ne întinerește.

Trandafir Scorobăț
preotul Roșiei.

Dela sate.

O sărbătoare jubilară în parohia Galeș (trac-tul Săliștei).

— 14 Martie v.

Ziua de 9 Martie, a celor 40 Mac. a fost o îndoită sărbătoare pentru credincioșii parohiei Galeș. Neobositul și zelosul lor paroh și-a sărbătorit cu deosebită solemnitate jubileul de 25 de ani dela hiro-tonirea sa de preot. La aparență s'ar crede, că această sărbătoare mai mult familiară, n'ar constitui un moment festiv și pentru credincioșii păstoriți de jubiland; considerând însă activitatea lui cea bogată desfășurată în acest interval întru promovarea intereselor bisericii și ale poporului, o aderare a acestuia la această bucurie se poate considera ca o justă recunoaștere și răsplăță pentru nenumăratele jertfe și ostenele. A căutat acest smerit slujitor la altarul Domnului, ca turma încredințată lui spre conducere să o călăuzească la pășunea cea bună și să o adape la izvorul cel viu al credinței și iubirii creștinești. Fostu-i-au rezervate și lui de soarte multe clipe amare, atât în viața familiară, precum și în cea publică, însă le-a suportat pe toate cu rezoluție creștinească, întărindu-se cu platoșa nădejdi, că bunul Dzeu nu va părăsi pe slujitorul său. Și iată, că fericirea cea mare — la care la începutul carierei sale apostolești poate abia se va fi gândit — acum s'a prefăcut în adevăr.

Clopotele bisericii des de dimineață umpleau văzduhul cu sunetul lor mai vesel ca dealtădată, chemând poporul la rugă de măgumită și de bucurie. Vrednicul șef tractual dl adm. prot. Dr. Ioan Lupas și deastădată tălmăcitorul bucuriei și solemnității. În decursul serviciului divin la momentul potrivit rostește o predică plină de învățături folositoare, schițând în termeni conșiși activitatea bine-cuvântată a jubilantului, a părintelui Ilie Iosof. Poporul adunat într'un număr frumos ascultă cu deosebită evlavie cele

spuse și era cu adevărat emoționat în sufletul său la reimprospătarea unor scene de înălțare, la care a fost martor în trecut, dimpreună cu credinciosul său păstor.

O bucurie și o mândrie generală stăpâna inimile tuturor, că bunul Dzeu i-a lungit firul vieții sărbătoritului până la acest dat.

Insuflețirea și-a ajuns culmea la încheierea predicii, erumpând cu toții în puternice „să trăiască” la adresa jubilantului.

După serviciul divin se prezintă comitetul parohial și cel comunal la locuință și ambele corporațiuni îl felicită în termeni elogiși pentru serviciile cele multe și folositoare aduse parohiei și comunei și-i dorește, ca să fie fericitul de a-și serba și jubileul de 50 de ani.

Înspre seară s'a prezentat corpul preoțesc din întreg protopresbiteratul Săliștei în frunte cu șeful tractual spre a felicita pe vrednicul lor frate în Cr. și coleg din acest prilej solemn și însemnat. La masa dată în frumoasa casă comunală — care face față comunei și conducătorilor ei — s'a dat apoi expresiune sincerilor simțăminte de afecțiune și bucurie din partea preoției prin rostul M. O. Domn adm. prot. Dr. Ioan Lupas, care în termeni aleși felicită pe jubiland în numele preoției. Veteranul preot Petru Luga sen. din Tilișca ne prezintă înaintea ochilor sufletești mai multe momente însemnate din viața celui sărbătorit și-l felicită în cuvinte calde și mișcătoare. Tata Ioan, vechiul tovarăș de luptă și de principii, dimpreună cu colegul de oate-dră de odinioară, cu dl Dumitru Lăpădat, director școlar în Săliște, de asemenea se alătură la urările de bine.

Nu pot retăcea cuvintele pline de iubire prietenească adresate de dl director gimn. Virgil Onițiu din acest incident, care ca bun pretin și-a ținut de o dătorință plăcută a-și aduce aminte de prietinel său. „Dzeu să Te învrednicească să mai trăiești ani mulți fericiti, ca să-ți poți serba și jubileul de aur” astfel îl felicită.

Pe lângă toate acestea, cari în fine stărnesc mai mult o bucurie efemeră, fapta cea mai frumoasă a zilei este donarea unei acții dela banca „Frăția” din partea părintelui Ilie în favoarea bisericii din Galeș, dorind ca prin această să eternizeze acest moment, aducând și lui Dzeu mulțumită și jertfă pentru darul unei vieți frumoase și îndelungate.

Eată cum bucuria unui păstor bun și credincios se poate preface în bucurie obștească, când acela lucră cu zel și abnegațiune pentru binele și înaintarea tuturor.

De peste drum.

Masa studenților români din Brașov.

În 21 Martie v. 1910 se va celebra al IX-lea parastas anual pentru odihna de veci a feroșilor repositați, în a căror amintire s'au făcut donațiuni la masa studenților români din Brașov (Brassó), în timpul de când ea există.

Iată pomelnicul acelor, pentru a căror odihnă ne vom înălța cu acest prilej rugăciunile noastre:

Ioan (Vlad) Alexandrescu, Vasile Aiteanu, David Almășan, Carolina Andreica,

Bisericii, spre a putea răspunde înaltei sale misiuni, îi trebuia un cler cu o educație mai multă ca până aci și cu un simț de datorie mai dezvoltat. „Speranța” încearcă a sădi acest simț încă în tinerii teologi de prin seminarii, între cari isbutește a provoca o emulație frumoasă și prin articole convingătoare își dă silința a strânge pe preoții dela sate în „reuniuni religioase”, singurele cari pot continua în absolvenții de seminarii așezați ca preoți la sat, o viață sufletească mai superioară, o viață de conducători ai mulțimii. Ea avea convingerea, că preoția noastră nu e permis a fi inferioară în cultură celorlalți factori din viața noastră, și de aceea accentua necesitatea de a o înzestra cu tot felul de cunoștințe speciale și generale. O frumoasă atenție dădeau și studiilor istorice, în fașă la noi pe vremea aceea, și tocmai pe acest teren a și putut să dea oarecare rezultate. *Transilvania* din Brașov, organul „Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român”, pe care o conducea Barițiu, nu uită să accentueze cu cuvinte de laudă activitatea „Speranței” pe terenul literar-istoric. „Dacă juna Speranță — zice Barițiu după apariția câtorva numere din această revistă — n'ar mai fi publicat și alte lucruri folositoare, ci numai fragmente istorice totuș ar fi meritat căldurosul sucurs al clerului”.

Activitatea de 3 ani a acestei reviste, care avea în fruntea ei pe teologul C. Gurban, n'a rămas fără rezultate. O întreagă generație de preoți a fost crescută în alte idei și o îmbunătățire reală a urmat în viața sufletească a acestei tagme atât de importante în dezvoltarea noastră în urma acestei reviste.

Deși organ al societății de lectură a teologilor aradani, această revistă avea ca colaboratori și alte condeie, între cari pe acela al vicarului Miron Romanul, mitropolitul de mai târziu. Articolele acestuia sunt pline de o pătrundere judicioasă și scrise într-o limbă românească destul de bună. Ele sunt toate neisclăite.¹

Când la 1882 s'a stins „Speranța”, locul i l-a luat altă revistă bisericească *Lumina*, organ oficial al eparhiei române „greco-orientale” a Aradului, care a avut și ea o viață tot așa de scurtă ca și Speranța.

Noua revistă avea conform trebuințelor, un caracter dublu: bisericesc-școlar. Preotului, care de foarte multe ori e și învățător și totdeauna director școlar, trebuia să i se dea deodată cu cunoștințele despre biserică și acelea cari privesc mai de aproape școala, mai ales în urma împrejurării, că la Românii din Ungaria biserică și școala sunt una. Pentru școală trebuia să se dea acum o luptă tot mai aprigă, pentru că zi de zi se pregăteau împotriva ei atentate puternice cari îi voiau moartea. Această cetate a noastră trebuia întărită. O mică petricică a adus la întărirea ei și această revistă, care în scurta-i viață de 3 ani a trebuit să îndure nu mai puțin de 3 schimbări de redactori. Întăiu a apărut sub conducerea lui George Popa (Pop), apoi sub alui Iosif Goldiș, episcopul de mai târziu al Aradului și în urmă sub a actualului vicar al Orășii-mari, P. C. Sa Vasile Mangra.

¹ Vezi colecțiunea „Speranței” din biblioteca arhiepiscopescă din Sibiu, unde articolele acestea sunt semnate cu creionul sau cu cerneala de însuș Miron Romanul.

În acești trei ani de viață ai *Luminii* se vor găsi expuse cele mai însemnate și mai puțin însemnate momente din viața bisericească a eparhiei Aradului, începând dela evenimentele cari ating viața întregii eparhii și până la viața celei din urmă parohii: procese verbale ale sinoadelor eparhiale, concursuri pentru întregiri de parohii, rapoarte despre sfințiri de biserici și școli, întâlniri de preoți, alegeri de deputați sinodali și congresuali, — și ici colea câte puțină literatură bisericească și îndigetări practice pentru preot și învățător. Dintre articolele de cuprins teologic mai de seamă trebuiesc amintite câteva traduceri bune ale omilor Sfintului Ioan Gură-de-aur, precum și câteva articole bune scrise de teologi din Arad și din Sibiu. Dintre articolele mai de seamă amintesc numai pe ale părintelui Mangra, în care se vorbește pentru întâia oară la noi despre o chestiune rămasă până azi neresolvită, anume despre „Unitatea limbii în cărțile noastre bisericești de pretutindeni”. Părintele Mangra a reluat și mai târziu acest subiect, dar n'a isbutit să-și vadă realizate dorințele juste nici aici la noi, nici în Țara românească. Chestiunea aceasta a început de altcum a se agita aproape în același timp și la noi și dincolo. Atât oamenii bisericii, cât și cei mai buni literați români susțineau, pe drept, că ne trebuie o singură limbă bisericească și anume una care să-și aibă rădăcinile în frumoasa limbă veche bisericească, iar ramurile în viața noastră literară de astăzi. A rămânea exclusiv la slavonisme și străinisme bătătoare la ochi era o greșală tot așa de mare ca și aceea de a adopta o limbă cu desăvârșire nouă și încă una cum era prin anii 70 și latinisată și italianisată și franțuzită.

(Va urma).

Mihail Andreico, Filip Adam, Iulia Andronic, Eufrosina Axente.

Vasilie Babi, Ioan Bădilă, Bartolomeu Baulescu, Gheorge Bărsan, Nicolae Bărsan, Maria T. Bărsanu, Toma Bărsan, Ștefan Belindescu, Maria Belu, Moise Beu, Nicolae Bida, Teodora Bida, Isidor Blaga, Ioan Bogdan, Gheorge Bocu, Zaharie Bocu, Virginia Boldor n. Pandrea, Valeriu Bolog, Mihail Bontescu, Moise Brănice, Coriolan Brediceanu, Gheorge Broșu, Andrei Buntov, Onisim Buntov, Elena Buntov, George Bureșea.

Dimitrie Cepescu, Nicolae Chiornită, Viorel Chirtoș, Dem. Chișreanu, Atanasu Cimponeriu, Ana Ciuca, George Ciurcu, Nicolae Ciurcu, Ștefan Coles, Ioan Craioiu, Gheorge Craioveanu, Vasilie Craioveanu, Iustin Viorel Crișan.

Simion Damian, Iuliu Dan, Iustina Dan n. Popea, Ioan Dr. David, Ladislau David, Ionel Dima, Zoe Dima, Ioan Dimitriu, Ioan Dobre, Elena Dobre, Parasciova Olga Dobrea, Domestiu Dogariu, Nicolae Dordă, Augustin Dr. Dosa, Simion Dragomir.

Eugenia Eremia, Nicolae Eremias.

Ioan Făgărășian, Dionisie Făgărășian, Ioan Fleșariu, Octavian Dr. Florea, Alexe Frateș, Nicanor Frateș, Gheorghe Frigător.

Ioan Garoiu, Maria Garoiu n. Meșianu, Nedelca Garoiu, Valeria Găvrus, Victoria Gheaja, Maria A. Gheorghiu, Gheorge..., Flotea Glodariu, Vasile Dr. Glodariu, Iosif Goga, Maria Gogonea, Maria Grădinar, Ioan Grozea, Nicolae Grozea, Constantin Gurban.

Zaharie Halic, Sofia Halic, Ștefan Hertă, Iosefina Hosanu, Dr. Ioan Hosanu, Ludovic Horstmann, Zoe Horstmann.

Iulian Ianculescu, Elena G. Ioan, Ana cav. Iosette, Constantin Ioanides, Ana Ioanidi, Ioan Ionaș, Irimie...j.

Iulian Jurca.

Gerard László, Nicolae Dr. Leményi, Pompiliu de Leményi, Carolina Lengeru, Iuliana Lissai, Mache....

Grigorie Maior, Ioan Mandai, Alexe Manguca, Diamandi Manole, Pompeiu Dr. Marou, Elena Marin, Eliza Mateiu n. Comaniciu, Iosif Maxim, Laurențiu Maximilian, Frederica Meltzer, Ioan Dr. Meșotă, Traian Meșian, Emanoil Mihalovits, Cecilia Mihăili, Ioan Mircea, Nicolae Mircea, Elena Mocan, Dr. Alexandru de Mocsonyi, Ioan Moga, Susana Moldovan, Vasile Moldovan, Iosif Morariu, Ana Moșoi, Aneta Moșoi, Aron Moșoi, Cornel Muntean, Iordan Muntean, Nicolae Muntean, Andrei Mureșianu, Arel Dr. Mureșianu.

Dimitrie Nan, Radu Negulici, Revoica Negușiu, Petru Nemeș, Ioan Nenitescu, Constantin Nicolau, Sava Nicoară, Dionisie Nistor, Livia Nowotny.

Albert Onițu, Alexiu Onițu, Ioan Onițu, Iosif Orbonaș.

Ana Panțu, Constantin Panțu, Petru, Ioan Papiu, Ana Paraschiv, Grigorie Paraschiv, Ioan Paraschiv, Simion Pasca, Gheorghe Pasca, Eugen Dr. Pățean, Nicolae Penciu, Ioan Perlea, Dimitrie Petcu, Ioan Petric, Lucia Petric, Romul Petric, Zoe Petric, Sidonia Petrovici, Iuliu Pipos, Sabin Piso, Maria Pop, Eliza Popa (Nascu), Hortenzia Popea, Ioan Popea, Virgil Popea, Ioan Popescu, Emilian Dr. Popescu, Leo Popescu, Pompiliu Dr. Popescu, Zeno G. Popescu, Andrei Popovici, Floarea Popovici, Traian Vas. Popu, Ciprian Porumbescu, Leontin Pușcariu, Mărinel Pușcariu, Maria Pocioiu.

Olimpia Radu n. Gheaja, Dominic Rațiu, Ludovic Roman, Gheorghe Roșculeț, Flora Dr. Rozvány (Beleș), Victoria Rusu n. Oncioi.

Iancu Saftu, Emil Sbarcea, Aurelia Secăreanu, Maria Secăreanu, Nicolau Serb, Ioan Axente Severu, Ioan Sima, Sofia Sima, Maria Socaciu, Sasana Soia n. Odor, Octavian Sorescu, Virginia, Dr. N. Stăncovici n. St. Blebea, Ana Stan, Carolina Stan, Toma Stănea, Haralambiu Stănescu, Hareti Stănescu, Tache Stănescu, Maria de Steriu, Radu Sînghe, Ana Stoicănescu, Nicolae Străvoiu, Ieremie G. Stroe, Ana Șona, Ioan Șona, Nicolae de Șuțai.

Ioan Tăraș, Eliza Terculescu n. Comanescu, David Terfaloga, Gheorghe Theodor, Mărioara Theodor, Ioan Tîpșeu, Ecaterina Trăilă, Iancu I. Turcu.

Vasile Ureche.

Eusevia Vaida (Ioanovici), Helena Vagner, Iudita Vătășan, Henrieta Vanthier, Alexe Verzea, Costică Voicu, Aron Vraciu.

Vasile Zăhan.

Invităm la acest act solemn pe toți amicii și toate rudeniile iubitorilor repotați, precum și pe amicii și sprijinitorii mesii studenților noștri.

Brașov (Brassó), în 13 Martie v. 1910.

Virgil Onițu,

pres. comis. adm. a mesei stud.

NOUTĂȚI.

Predică în catedrală. *Duminecă, la sfânta liturgie, va predica în catedrala din Sibiu dl. Dr. A. Crăciunescu, profesor seminarial.*

Concert. Cântăreșta noastră mult distinsă, dna Lucia Cosma, va da un concert la 6 April n. în Viena, sala Bösendorf. În programă se cuprind piese clasice și cântece populare românești.

Dans macabru. Un mare incendiu s'a întâmplat în ziua de Paști a romano-catolicilor în comuna locuită de reformati *Ököröd* (Curitau?) din Sătmăr. Oșură largă în care se organizase un dans, a luat foc din explozia unei lampe (după alții, focul a fost pus). Peste 500 de persoane se găseau la petrecere în șura aceasta, a cărei intrare era bătută cu scânduri și avea numai o mică deschizătoare, pentru a putea controla mai ușor, dacă publicul care vine are sau nu are bilete de intrare. Focul izbucni n'a ținut nespus de repede, lumina a dat năvală la ieșire, foarte puțini au scăpat, marea majoritate n'a mai putut ieși. Au perit în flăcări peste 3 sute de oameni, sunt greu răniți 112, cari cu greu vor scăpa cu viață. Jalea este generală. S'a pornit o acțiune de ajutorare. La propunerea ajutorului de primar Neymayer, consiliul comunal al Vienei a votat 10 mii de coroane pentru victimele incendiului.

Confiscare sistată. Se știe, că numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei” a fost confiscat, și mai multe articole dintr'insul erau să fie improcuate. Procurorul din Mureș-Oșorhei a înștiințat zilele acestea redacția foii, că după ce în procesul intentat, procedura a fost sistată, acum s'a sistat și confiscarea, restituind totodată exemplarele confiscate. Numărul jubilar iarăși se poate cumpăra.

Proces de presă va avea ziarul din Budapesta „Magyarország”, pentru un articol, în care a declarat că guvernul vinde pe bani nu numai distincțiuni, ci și funcțiuni. Numitul ziar a afirmat, că un comite suprem și-ar fi cumpărat slujba cu 100 de mii de coroane. Acum rămâne să se dovedească afirmarea ori să se primească pedeapsa.

Teatrale. Sâmbătă s'a reprezentat pentru prima oară la teatrul național din capitala română o nouă piesă, sub titlul „Sirena”, scrisă de dl. Zăharia Bărsan. Piesa a avut o primire favorabilă. Are câteva părți dramatice de toată frumusețea.

Concurs. „Budapesti Közlöny” din 27 Martie publică concurs pentru locurile gratuite și pentru stipendii în instituție militare. Cererile se înaintază la comanda districtelor de întregire (Ergänzungsbezirkskommando) pentru fundațiile erariale ale institutelor armatei comune; iar pentru fundații particulare sau ale autorităților din Ungaria cererile se vor da prin mijlocirea acelor autorități de care se țin petiționarii.

Femei — Dr. în teologie. La universitatea din Upsala, în Suedia, a făcut de curând doctoratul în teologie o doamnă, Emilia Fogelklar. În Upsala studiază mai multe femei teologia; numita doamnă este cea dintâi, care a fost admisă la examenele teologice. Ca să poată fi admisă, a trebuit să facă o cerere îndreptată către rege. Învoirea regală i s'a dat însă cu observarea, că noua doamnă în teologie nu va avea drepturile împreună cu titlul doctoricesc; prin urmare nu va putea ocupa slujbe de-ale preoților, și nici nu-i va fi permis a ține prelegeri teologice la universitate.

Coborârea unui balon. Luni pe la orele 6 d. a. s'a coborât în satul Bărsăști, județul Gorj, un balon, în care se aflau doi aeronauți sosiți din Germania. O mulțime de săteni s'a adunat împrejurul balonului și au dat ajutoare aeronauților, cari sunt doi frați cu numele Treitsche. Ei au declarat că au luat parte la cursele de baloane din Dresda, urcați în balonul „Erfurt”, și după o ascensiune de 19 ore și 20 de minute au sosit din Dresda în România. Tanta călătorie lor este Bucureștii.

Intregire de salar învățătoresc. Sinodul parhial din *Cruciu*, protopopiatul Hălmeajului, în dieceza Aradului, în ședința sa din 20 Martie, ținută sub conducerea preotului Nic. Balta, a votat întregirea salarului învățătoresc la 1000 de coroane, precum și evinovenalele prescise de legea școlară, susținând și pe mai departe școala sa confesională.

Sultanul în călătorie. Din Constantinopol se vestește că sultanul va întoarce vizitele regelui bulgar Ferdinand și regelui sârbesc Petru. În Mai va pleca sultanul din Constantinopol la Varna și de acolo la Sofia, unde va sta 3 zile; apoi va merge la Belgrad, și va rămânea și aici trei zile.

Băncile noastre și săcuii. În R. E. cetim, că una dintre băncile românești mai mari a primit dela directorul unui institut de bani al săcuii o scrisoare, în care direcțiunea băncii românești este invitată „a înființa pe seama săcuii de aici o filială sau o reprezentanță permanentă în stil mai mare, care să se ocupe cu tot felul de operații. Am experiat — zice acelaș director — că băncile săcuii ieși de pe aici despoaie pe bieții clienți cu împrumuturi cu 10—20%... Pot asigura un succes perfect... înființarea unei astfel de filiale în săcuii ar fi cea mai frapantă desmințire a școzelor ce vi se aduc...” — Ziarele compatrioților noștri maghiari, cari se ocupă de deosebită patimă de băncile române, poftescă și reproducă scrisoarea aceasta, dacă le dă mâna.

La fondul Andrei baron de Saguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor meseriașilor, întemeiat de „Reuniunea socalilor români din Sibiu”, au mai dăruit: George Lazar, cul. tip. 20 bani; „Loja Andrei Saguna Nr. 1 a builor templeri (Sibiu)” 2 cor.; Laurian Frâncu, propr. (Benic), 20 bani; Aurelia Pasca n. Ptic, soție de primar (Sărișoara) 20 bani; Paul Iovescu, cassar (Caransebeș), 20 bani; Miorica Tordășianu, 10 bani și Vic. Tordășianu, prezident în amintirea nepotului său Laurențiu Giorbea, fost paroh (Ponor) 1 cor.

Nouă însoțire de credit „Raiffeisen”. La stăruința fruntașilor din Poiana-Mărului (comit. Făgăraș) și cu deosebire a învățătorului de acolo s'a întemeiat în acea comună o puternică însoțire de credit sătească sistem „Raiffeisen” cu 75 membri, acorâr avere să evaluează la 300 mii coroane. Însoțirea alcătuită după principiile adoptate de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu” primindu-și statutele aprobate de tribunalul din Brașov, și-a început activitatea binefăcătoare.

Când s'a întâmplat potopul? Hermann Hilprecht, profesor de filologia comparativă asiriană și semită la universitatea din Pensilvania, a comunicat zilele acestea mai multe traduceri făcute de pe tablele cu scriere cuneiformă din biblioteca orașului Nippur din Babilonia. Scrierile cuneiforme sunt deosebit de interesante, pentru că cuprind date privitoare la potop. După părerea lui Hilprecht scrierile acestea datează din anul 2100 înainte de Cristos. Conținutul lor se potrivește cu spusese bibliei privitoare la potop. Provoind potopul, ce va să urmeze, ele pomenesc de clădirea unei mari bărci, cu ajutorul căreia oameni și dobitoace vor putea scăpa de pustiirea generală. După datele biblice vremea potopului este pusă pe anul 2348 n. de Cr. Tablele dela Nippur, cum zice Hilprecht, sunt cu 248 de ani mai în urmă, și vorbesc despre potop că despre un lucru viitor; prin urmare potopul s'a revărsat peste pământ cu mult mai târziu decât în anul 2348. Ce părere au alți învățați în punctul acesta, se va vedea mai târziu.

Cum a fost creată femeia. O legendă din Indusian spune, despre crearea mamei genului omenesc, următoarele: Zeul focului Tvaștri a făptuit lumea. Când era să înceapă creațiunea femeii, zeul a observat că i se sfârșise materialul întreg la alcătuirea celorlalte ființe și lucruri din lume. Întristat și mirat, a căzut pe gânduri. Deodată zeul s'a ridicat, și iată ce a făcut: A luat rotunjimea lunii, încovoietură lunecoasă a șarpelui, încolăcirea gingașă a iederei și mlădioșia salciei, a mai luat catifeaua florilor, ușurătatea penei, luciura din reze de soare, lacrimile norilor și nestatornicia vântului, dela iepure a luat frică, dela păun deșertăciune, dela diamant tărie și dela tigrul cruzime; în sfârșit, a mai luat răcoala din zăpadă, limbușii din papagal și găugurit din turturică. Toate acestea le-a mestecat la olaltă și dintr'insele a zidit femeia.

Cărți și reviste.

„Revista Teologică” nr. 3 din Martie 1910 cuprinde: Raportul dintre biserică și limba vie a poporului de Dr. G. Ciuhandu. Despre autoritatea doctinală și despre regula de credință în bis. catolică, trad. de Ilie Beleș. Religionea în școala populară de N. Crișmaru. Dualismul antropologic de Dr. P. Roșca. Din scrierile părinților bisericești de Gh. Comșa și V. Judele. Predică la Dumineca a 2 a din Păsesimi de V. Gan. Există Dumnezeu de N. Bălan. Cronică de N. B. Tipicul cultului religios de Cantor.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente, ediția a II-a de I. C. Panțu, profesor la școala superioară de comerț, o carte de specialitate în extensiune de 160+IX pagini, octav, edit. Ciurcu, Brașov 1910. Preț 3 coroane. Are cuprinsul următor:

Procentul și promilul. Terminii comerciali generali. Terminii în comerțul de mărfuri. Terminii pentru spese de atacere, exprimate în procente. Calcularea procentului și promilului, privită din trei puncte de vedere. Procent și promil dela sută și dela mie cu exemple rezolvite. Procent și promil peste sută și peste mie. Procent și promil în sută și în mie. Considerațiuni speciale la calcularea rabatului precum și la alte adaosuri făcute pentru prețul de vânzare. Calcularea intereselor obișnuite la mie sau la sută. Afarea intereselor pe an, pe luni și pe zile. Avantaje la calcularea intereselor pe zile. Divizori fixi, simplificați; numeri de interese. Scontul. Uzanțele mai principale de scontare în diferite țări. Multe exerciții de scontare. Avans pe efecte publice sau lombard. Calcularea intereselor peste sută; scontul aritmetic. Aplicarea calculării în sută a intereselor. Depuneri spre fructificare. Casele de păstrare poștale. (Afacerile lor de cec și de clearing). Afaceri de cec și de gir la diverse bănci. Contractul de cont curent. Împărțirea conturilor curente. Cazari ce au să fie trecute în cont curent. Calcularea intereselor după metoda progresivă, retrogradă și calcularea intereselor dela scadență la alta, metoda de soară, numită și hamburgeză și engleză. Cont curent cu articoli, cari trec peste termenul de încheiere (calcularea cu numeri roșii; retrograd și de soară). Calcularea conturilor curente cu două feluri de procent. Diferite exemple. Calcularea cu două feluri de procent în coloanele contului. Raționare și arătarea greșelii ce s'a făcut la calculare. Caz special, când și calcularea obișnuită în practică este corectă. Compararea acestor trei feluri de calculare. Raționare asupra acestor feluri de calculări. Calcularea conturilor curente cu două feluri de procent, dacă sunt articoli cari trec peste termenul de încheiere. Calcularea conturilor curente cu un procent schimbat în decursul unei perioade de afaceri. Calcularea proviziunei, a curteajului și a speselor. Foarte multe teme lucrate și exemple pentru deprinderi.

Poșta redacției.

Amicul, în loc. Nu știm nici noi să se fi convocat și ținut în Sibiu vreo o consfățuire publică, pentru alegerea delegaților la conferința națională. Cei publicați de noi au fost aleși de un cerc mai restrâns de domni, întruniți într'un conventicol. Zicem și noi cu Dta, că n'a fost corect așa! Dar să ne mulțumim cu atâta, acum, în preajma conferinței.

Grand-Hotel „Savoy”, Budapesta

VIII. Iosefsring 16.

în nemijlocita apropiere a Teatrului național, poziție centrală favorabilă cu 120 odăi și saloane. Incalzire centrală, lift, apaduct de apă rece și caldă în fiecare odaie. Luminație electrică, restaurant de rangul prim. Odăi dela 3 cor. în sus.

(121) 3—10

Nr. 114—1910.

[116] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a III-a Stoiceni, din protopresbiteratul Cetatea de piatră, devenind vacantă prin strămutarea parohului Alexiu Lătiș în parohia Plopiș, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

La această parohie pot concura numai clerici cu calificățiunea deplină (8 clase gimn. cursurile teologice și atestat de calificățiune preoțească). Concursurile instruite cu documentele cerute se vor înainta subscrisului oficiu în termenul deschis, iar concurenții, — după prealabila încunoștiințare a subscrisului — se pot prezenta înaintea poporului în vre-o Duminică ori sârbătoare spre a cânta, predica eventual celebra în biserică.

Lăpușul-ungureș, 5/18 Martie 1910.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental român al tractului Cetatea de piatră în conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Vasilie Duma
protopop.

Nr. 338/1910 Prot.

[124] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de paroh în parohia de cl. a III-a Rodbav în protopresbiteratul Agnitei, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritori de a ocupa această parohie au să documenteze că au absolvat 8 clase medii, cursuri teologice și au depus examenul de calificățiune preoțească și înainteză cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul susindicat și cu prealabila învoire a acestuia să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare în respectiva comună la biserică pentru a cânta și predica eventual a oficia.

Agnita 7 Martie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al Agnitei înțeles cu comitetele parohiale concernente.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 346—1910 Prot.

[125] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de paroh în parohia de clasa a III-a Șoarsul-mare, în protopresbiteratul Agnitei, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteză cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat și cu prealabila învoire a acestuia să se prezente în vre-o Duminică sau sârbătoare în respectiva comună la biserică pentru a cânta și predica eventual a oficia.

Agnita, 7 Martie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al Agnitei înțeles cu comitetele parohiale concernente.

Ioachim Muntean
protopresbiter.

Ad. Nr. pp. 351—9110.

[130] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională din comuna Bedeciu, prin aceasta se deschide concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 600 cor. din repartitie dela popor, care se va urca la 1000 cor. prin întregire dela stat.
2. Cuartier liber în edificiul școlii.
3. 8 m. cubici lemne de foc.
4. 20 cor. rebonificare pentru grădina școlară.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne suplica de concurs subsemnatului oficiu până la termenul sus indicat, fiind instruite conform normelor în vigoare.

Cluj, 15 Martie 1910.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Clujului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 231—1910

[123] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Almașul-mare joseni, conform ordinului Preaven. Consistor arhidiecezan Nr. 2584 Bis. din 2 Martie a. c., se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu postul de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu până la termenul indicat, în care timp concurenții au a se prezenta în parohie, cu prealabila încunoștiințare aici, pentru a face cunoștiință cu poporul.

Geoagiu—Algyógy, 13/26 Martie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. al Geoagiului.

Ioan Popovici
protopresbiter.

Nr. 226—1910.

[122] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III Stăni — conform ordinului Preaven. Consistoriu arhidiecezan Nr. 2583 Bis. dela 2 Martie a. c. — se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu postul de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis în care timp concurenții — pe lângă observarea prescrișelor regulamentare au a se prezenta în comună pentru a face cunoștiință cu poporul.

Geoagiu—Algyógy, 13/26 Martie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Geoagiului.

Ioan Popovici
protopresbiter.

Nr. 472—1909.

[126] 1—3

Licitațiune minuendă

Comuna bisericească gr.-or. Fizești din protopresbiteratul Hațeg dă în întreprindere zidirea școlii confesionale, pe baza rezoluțiunii Preaven. Consistor arhidiecezan din 17 Decembrie 1909 Nr. 14 405 Școl. cu prețul de strigare cor. 6572/19.

Licitațiunea minuendă se va ținea la 30 Martie v. a. c. la 9 oare a. m. în casa parohială.

Licitanții au să depună vadiu de 10% din prețul de strigare în bani gata sau hârtii de valoare.

Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parohial subsemnat.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere zidirea aceluia dintre licitanți, în care află mai multă garanță.

Fizești, în 15/28 Martie 1910.

Pentru comitetul parohial:

Atanasie Daju,
paroh, prezident.

Alion Danciu,
notar.

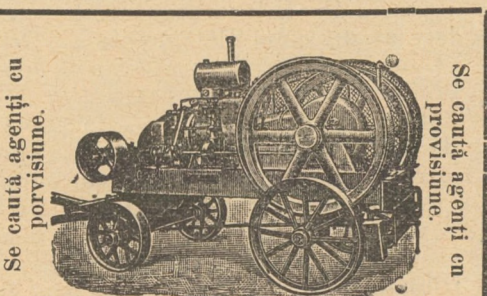
Vidi:

Dr. Cornel Popescu,
protopresbiter.

Epilepsie.

Cine suferă de epilepsie, sgâr-ciuri și alte boale de nervi, să ceară broșura despre aceasta. Se capătă gratuit și franco prin (231) 33—52

priv. Farmacia la Lebedă
Frankfurt a/M.

ORIG. „CHRISTOPH“!**Motoarele pentru ulei crud**

Benzin, Motoarele cu petrol și Locomobilele
stau azi în primul rând.

Numele „CHRISTOPH“ e o garanție.

Rezultatul unor încercări și experiențe de 75 ani. Cereți catalog dela

B. DÉNES, spec. de motoare
Budapesta V., Lipót körút 15.

(39) 4—19

Dr. Emil Fischer

specialist pentru boale de piele și
venerice, locuiește începând din 2

Aprilie în

strada Cisnădiei Nr. 16

etagiul I. Treptele II.

Ordinează dela: 10—1/2 12 a. m. și
dela 1/2 3—4 p. m. (131) 1—1

Un învățăcel

să primește la

Nicolae N. Țintea

comerciant.

Saliște, com. Sibiiului.

(82) 5—5

„Gloria“

cea mai perfectă pompă cu lanțuri.

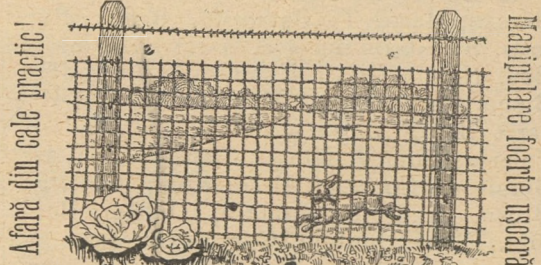

Se caută agenți de încredere.

Cereți catalog.

(96) 4—10

Garduri colosal de eftine!
Invențiune sensațională.

Nenumărate scrisori de recunoștiință dovedesc perfecțiunea neintre- Se face năcută a patent. Impletituri-Hungaria, mai din sârme suflată de zine.

Prețul per metru pătrat 30 bani și mai mult.
A se comanda la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker, Fabrică de grății, impletituri și gard. de sârmă.

Budapest VIII. Üllői-ut 48/82.

Serviciu eftin, prompt și conștiențios.
Catalog ilustrat gratuit și franco.

(29) 7—10

Proprietari de viță de vie

Pe pământ nisipos și tare.

Celce vrea să-și vândă întotdeauna cu prețuri bune și repede vinurile sale să planteze pe moșia sa viță de vie Delavare. Dacă bu-tuții ce lipseș se

înlocuiesc cu Delavare atunci vinul astfel amestecat câ-tigă o așa fineță, că acela se vînde scump și repede.

Aceasta o confimă toți cari au plantat deja această viță de vie și mari comercianți de vin, cari plătesc pro hecto 60—80 cor. și dacă se face odată 100 000 jugăre. Fără stropire a fost producția din anul trecut de 35 hectolitru pro jugăr.

Catalog despre vițe gratuit și franco.

GAVRIL NAGY, propr. de vin
KÖLY (comitatul Bihar)

Stațiune de poștă, telegraf și telefon.

Correspondență în limba germană, maghiară, română, croată și sârbă.

(104) 3—3

O vai!

La tusa, răgușală și mucărie ajută re-pede și sigur

Trăiască!

„Pastilele de piept ale lui Egger“

au gust bun, și nu influințează asupra ape-titului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

Farmacia „Reichspalatin“
Budapesta, VI., Váci-körút 17.

O să mă înec de
această tusa rea!

Pastilele de piept ale lui
EGGER m'au scăpat repede!

Se găsește în Sibiiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Prissel, Au-(345) 26—26 gust Teutsch; în Sebeș la: Vilhelm Lederhilger, Ludwig Binder, farmacia.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în-dată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt re-comandate (302) 31—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca fi-gura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai lim-pede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru face-rea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopo-telor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toate de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

